

OBČINA SODRAŽICA

PRORAČUN

OBČINE SODRAŽICA ZA LETO 2023

Uvod z obrazložitvijo dopolnjenega predloga proračuna

Župan
Mag. Blaž Milavec l.r.

Sodražica, februar 2023

SPLOŠNO O PRORAČUNU

Proračun občine je najpomembnejši finančni dokument, ki ga sprejme občinski svet. Na podlagi proračuna se lahko naroča blago ali storitve, podpisujejo pogodbe s finančnimi obveznostmi občine ter izvaja z zakonom ali drugimi pravnimi akti določenimi nalogami, pristojnosti in dolžnosti tekom proračunskega obdobja. Proračun je tudi podlaga za uveljavljanje posameznih finančnih koristi oziroma pravic, ki izvirajo sicer iz različnih naslovov (zakon, podzakonski akti, sklepi državnih ali lokalnih organov, pogodbe, itd). Praktično predstavlja proračun temelj za finančno delovanje občine.

Proračun se praviloma sprejema za naslednje obdobje, ki dejansko pomeni naslednje koledarsko leto. Včasih se sprejema šele v tekočem letu oziroma za tekoče leto, če ga občinski svet ni sprejel pravočasno ali je bil dan v obravnavo prepozno.

Pravna podlaga je zakon oz. zakonodaja in številni drugi predpisi, ki določa področje javnih financ, računovodstva, javnih naročil in nadzora državnih pomoči. Ti predpisi se uporabljajo pri sestavi državnega proračuna ali pri sestavi občinskih proračunov. Pri pripravi predloga občinskega proračuna in finančnih načrtov neposrednih in posrednih uporabnikov občine uporabijo naslednje predpise:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US; v nadaljevanju: ZJF),
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07 in 102/10; v nadaljevanju: Navodilo),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18, 79/19, 10/21 in 203/21); v nadaljevanju: Pravilnik o EKN),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE; v nadaljevanju: ZR),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19 in 153/21) v nadaljevanju: Pravilnik o sestavljanju letnih poročil),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06 – ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18),

- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 108/13),
- Priročnik za pripravo zaključnega računa občinskega proračuna 3
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15),
- Pravilnik o poslovanju sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine (Uradni list RS, št. 76/20 in 82/20 – popr.; v nadaljevanju: Pravilnik EZR).
- Predpisi s področja javnih financ, računovodstva in drugih področij se uporabljajo tako pri pripravi zaključnega računa državnega proračuna kot tudi pri pripravi zaključnih računov.

Sprejem proračuna (postopek, predlagatelj, odločevalec, itd) je določen z zakonom (Zakon o javnih financah, zakoni o izvrševanju vsakokratnih državnih proračunov, zakon o lokalni samoupravi ter zakon o financiranju občin), statutom občine, konkretnije pa s poslovníkom občinskega sveta. Vsebina akta o proračunu je tudi določena z zakonom.

Občinski svet lahko proračun sprejema le za eno leto, lahko tudi za dve, teoretično celo za več. V zadnjem času se vse bolj pogosto sprejema proračun za dve naslednji leti, pri čemer pa se nato tekom obdobja po potrebi rebalansira (spreminja, dopolnjuje, itd).

Proračun sestavlja več dokumentov: Odlok o proračunu Občine Sodražica za leto 2023, Splošni del proračuna, Posebni del proračuna, Načrt razvojnih programov, Obrazložitev proračuna ter Letni program pridobivanja in razpolaganja s stvarnim premoženjem občine in Kadrovski načrt. Odlok predstavlja normativni (pravni) del proračuna, se pravi akt, ki "uzakoni" proračun. Splošni del predstavlja finančni oziroma vsebinski del proračuna, saj določi vire sredstev (prihodke) ter višino, na drugi strani pa tudi odhodke (štiri področja: tekoči odhodki, tekoči transferji, investicijski odhodki in investicijski transferji) ter program zadolževanja in servisiranja dolga. Posebni del določa le odhodkovno stran proračuna po proračunskih programih in podprogramih (Občinski svet, Nadzorni odbor, Župan in Občinska uprava glede na proračunske porabnike ter obramba, gospodarstvo, okoljska infrastruktura, šolstvo, zdravstvo, itd glede na proračunsko porabo). Načrt razvojnih programov določa načrt projektov za naslednjih nekaj let, pri čemer seveda ni nujno, da bodo ti projekti avtomatsko uvrščeni v tekoče proračune. Obrazložitve podajo vsebinsko razjasnitev namen, ciljev in ocene o višini sredstev ter časovni plan posameznih proračunskih postavk in projektov. Letni načrt pridobivanja in razpolaganja s stvarnim premoženje je načrt "nepremičninske politike" občine, se pravi kaj bo kupovala in kaj odprodajala v proračunskem obdobju na področju stvarnega (predvsem nepremičninskega) področja. Kadrovski načrt pa določa načrt zaposlovanja v okviru občinske uprave.

PRORAČUN 2023 (dopolnjeni predlog) – KONKRETNO

Proračun za leto 2023 je pripravljen na podlagi priporočil za sprejemanje proračunov občin in usmeritev, ki določajo izhodišča ter ostale parametre, ki so potrebni za pripravo proračunskih dokumentov. Za finance pristojen organ občinske uprave na podlagi 18. člena ZJF posreduje neposrednim uporabnikom navodilo za pripravo občinskega proračuna. To navodilo mora vsebovati tudi temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo občinskega proračuna. Pomembna osnova za pripravo občinskih proračunov je določena višina odstopljene dohodnine za posamezno občino, pri določitvi obsega pričakovanih davčni in nedavčnih prihodkov pa tudi napoved gospodarskih gibanj Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj ter ocena pričakovanih prilivov na podlagi realizacije preteklih obdobj. Na podlagi navedenih izhodišč se pripravi okvirna ocena obsega pričakovanih prihodkov, kar predstavlja temelj za določitev višine porabe, ki se glede na z zakonom določenimi ali s pogodbenimi sprejetimi obveznostmi ter načrtom razvojnih programov in postavljenimi prioritetami razdeli po posameznih področjih oz. skupinami programov ter podrobjeje med in znotraj proračunskih programov.

Izhodišča, ki določajo okvir proračuna za leto 2023, predstavljajo določena višina odstopljene dohodnine za občino Sodražico v letu 2023, višina že določenih ali še pričakovanih transfernih prihodkov ter ocena ostalih vrst prihodkov, ki temelji na pričakovani nižji stopnji gospodarske rasti in s tem tudi nekoliko manjšem povečevanju pričakovanih prilivov skupine davčnih in nedavčnih prihodkov ter kapitalskih prihodkov zaradi posledic visoke inflacije zlasti pa vpliva enormne podražitve energentov, zato smo pri nekaterih prihodkih ohranili vrednost brez upoštevanja rasti. Na strani odhodkov je višino porabe določil ugotovljen obseg sredstev za izvajanje obveznih nalog (tekoči odhodki in transferji), preostanek razpoložljivih sredstev se nameni razvojnemu delu proračuna. Za 2023 ugotavljamo, da je realno pričakovati nadaljevanje inflacije, vsaj v prvem polletju in stagnacijo oz. skromnejšo rast prihodkov ter povečevanje stroškov za izvajanje obveznih nalog (zlasti zaradi rasti stroškov dela, v manjšem delu tudi zaradi širjenja obsega že obstoječih nalog ter uvajanjem nekaterih novih programov in projektov). Pri slednjih določitev višine porabe terja ponovno uvajanje ukrepov racionalizacije in zmanjševanja stroškov – prihranke, zlasti pri permantnih odhodkih posrednih proračunskih porabnikov. Zaradi nekaterih pomembnih razvojnih projektov, ki jih načrtujemo v letu 2023, oz. Izvedbe faze ali dela teh projektov ki so ključni za uspeh samih projektov, se ocenjuje, da lastnih virov ne bo zadosti, zato se iz previdnosti načrtuje pridobitev ustrezen delež sredstev preko zadolžitve.

Prihodki so v letu 2023 predvideni v višini 3.196.998 evrov, kar predstavlja dobre 3 % višje pričakovane prihodke od prvotno načrtovanih. Višje prilive načrtujemo na več virih, zlasti med nekaterimi davčnimi, kapitalskimi in transfernimi prihodki zaradi

prolongacije iz preteklega leta, višje realizacije na nekaterih prihodkih v preteklem letu oz. zvišanja obremenitev (NUSZ, najemnine infrastrukture itd).

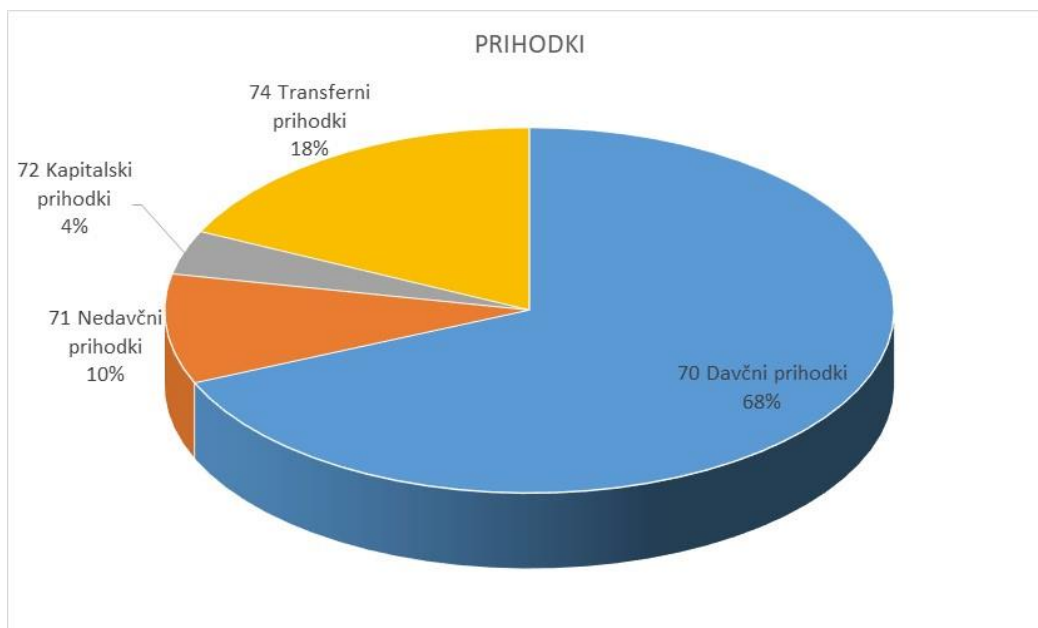
Glavni vir je dohodnina - odstopljeni del¹, ki se določi oziroma odmeri na podlagi zakona o financiranju občin za posamezno občino. Glavni faktor pri izračunu je tudi povprečnina, ki se je z dogovorom med reprezentativnimi združenji občin in vlado za leto 2023 postavila na 700 evrih.

V letu 2023 ne predvidevamo bistvene rasti virov iz naslova davčnih kakor nedavčnih prilivov. Izjema so davki na blago in storitve, kjer pričakujemo rahlo povečanje. Na področju kapitalских prihodkov je predvideno dezinvestiranje v 125.000 evrov, kar je podobno kot je bilo načrtovano že z rebalansom za minulo leto. Transforni prihodki so v letu 2023 načrtovani v višini dobrega pol milijona evrov. Glavnino predstavljajo sredstva iz državnega proračuna za finančno podporo investicijam občine. Polovico ostalih transfernih prihodkov predstavljajo sredstva za sofinanciranje projekta Izgradnje kanalizacije v Zamostcu in podpor iz manjših javnih razpisov (LAS).

Tabela prihodkov 2023 s prikazom strukture prihodkov

Vrsta prihodkov	Proračun 2023
70 Davčni prihodki	2.188.921
71 Nedavčni prihodki	310.213
72 Kapitalški prihodki	125.000
74 Transforni prihodki	572.864
Skupaj prihodki	3.196.998

¹ Dohodnina je davek, ki se nanaša na dohodke fizičnih in pravnih oseb v Republiki Sloveniji. Sredstva iz naslova odmerjenega oz. pobranega davka se po zakonsko določenem ključu razdelijo v državni proračun in v proračune občin. Posamezni občini pa pripada v višini, ki ustreza izračunu, kot je določen z zakonom o financiranju občin (kar ni nujno identično realno pobranemu davku na območju posamezne občine).

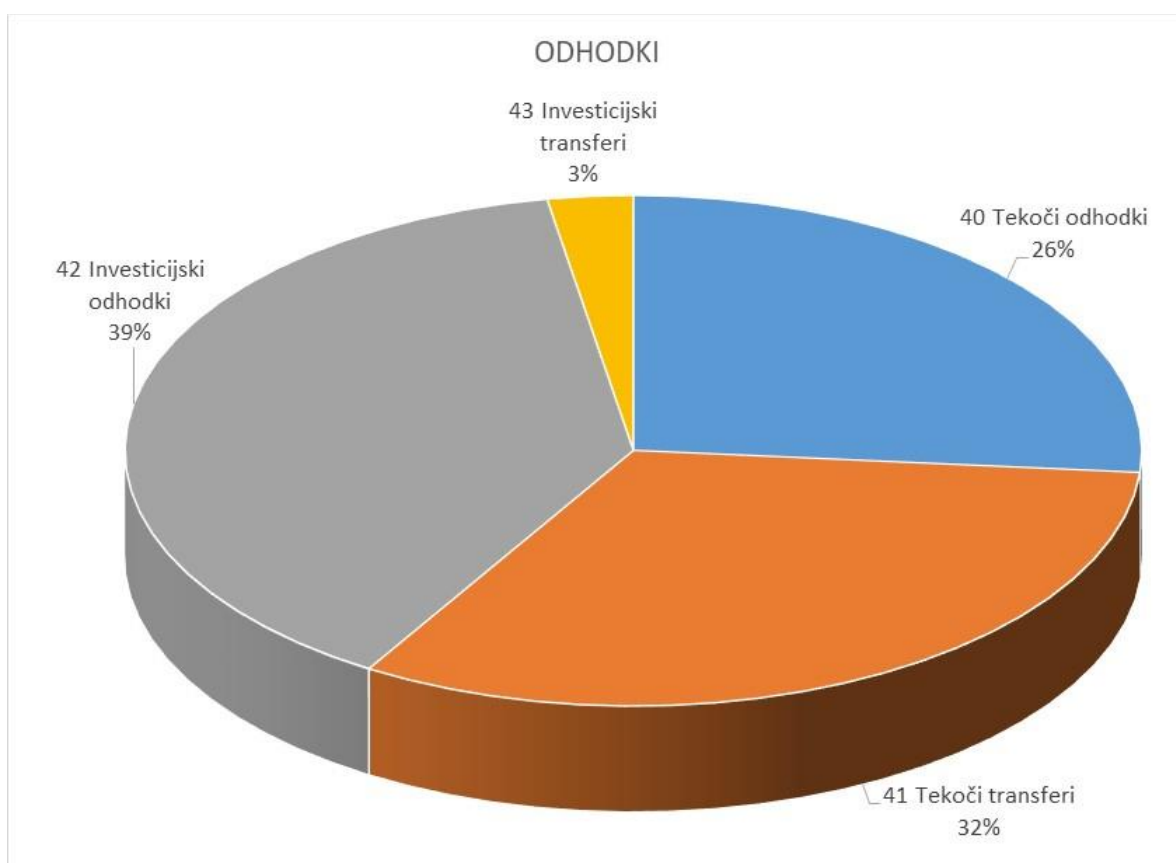
Odhodki se v letu 2023 predlagajo v višini 3.382.661 evrov. Načrtovana višja poraba v primerjavi s prvotnim predlogom, sicer za 3,6 %, utemeljujemo z zvišanjem stroškov dela pri proračunskih porabnikih, ki izvajajo javne službe (zlasti vrtec) uskladitev zviševanja cen nekaterih storitev in prolongacije nekaterih že sprejetih obveznosti iz preteklega leta, kar niso bile realizirane v celoti v tem letu. V želji čim manj okrniti načrt investicij, smo delno zvišanje cen in s tem porabe kompenzirali z nekaterimi ne nujnimi stroški med rednimi odhodki, v manjši meri žal pa tudi med investicijskimi.

Za tekoče odhodke je predvidenih 892.282 (prvotni predlog 868.514) evrov. Na področju plač se v letu 2023 stroški povečujejo za desetino (zvišanje plač v javne sektorju). Izdatki za blago in storitve se naslednje leto nasprotno zmanjšujejo. Tekoči transferji so v letu 2023 predvideni tudi v večjem obsegu od prvotnega predloga, torej v višini 1.093.248 evrov, kar je slabe 5% več od prvotno načrtovanega. Investicijski del proračuna je v letu 2023 visok 1.305.132 (prvotno 1.257.786) evrov in predstavlja zbor vseh investicij, to je projektov s področja nakupov objektov in zemljišč, novogradenj, rekonstrukcij in obnov ter investicijskega vzdrževanja objektov in infrastrukture. Drugi del predstavljajo sredstva za pripravo projektov, kot je izdelava študij izvršljivosti, idejne zasnove in različna projektna dokumentacija za pridobitev dovoljenj in soglasij ter za izvedbo. V letu 2023 se načrtuje poplačilo preostalih obveznosti investicijskega projekta Obnova državne ceste in izgradnja pločnikov v naselju Žimarice in pričetek obnove občinske ceste Vagovka Kržeti. Načrtuje se tudi izvedba prve faze izgradnje kanalizacije v Zamostcu (Kanalizacija Sodražica II. Faza), če bo projekt odobren s strani pristojnega državnega organa. Poleg tega se načrtujejo številni manjši projekti in priprava (idejne zasnove, projektne dokumentacije, odkupi zemljišč) za nove projekte. Investicijski transferji, se pravi sredstva, ki jih občina posreduje proračunskim porabnikom, ki izvajajo javne službe ali organizacijam in posameznikom, ki izvajajo dejavnosti, ki so prepoznane kot lokalno koristne in potrebne, da izvedejo načrtovane investicije oz. investicijska vzdrževanja na opremi, objektih in drugi infrastrukturi, ki jih uporabljajo za

izvajanje svojih dejavnosti. Za leto 2023 se načrtujejo za slabo četrtno manj kot do sedaj (OŠ, ZD in PGD – obnova doma v Žimaricah, nakup GV Zapotok).

Tabeli odhodkov 2023 s prikazom strukture odhodkov

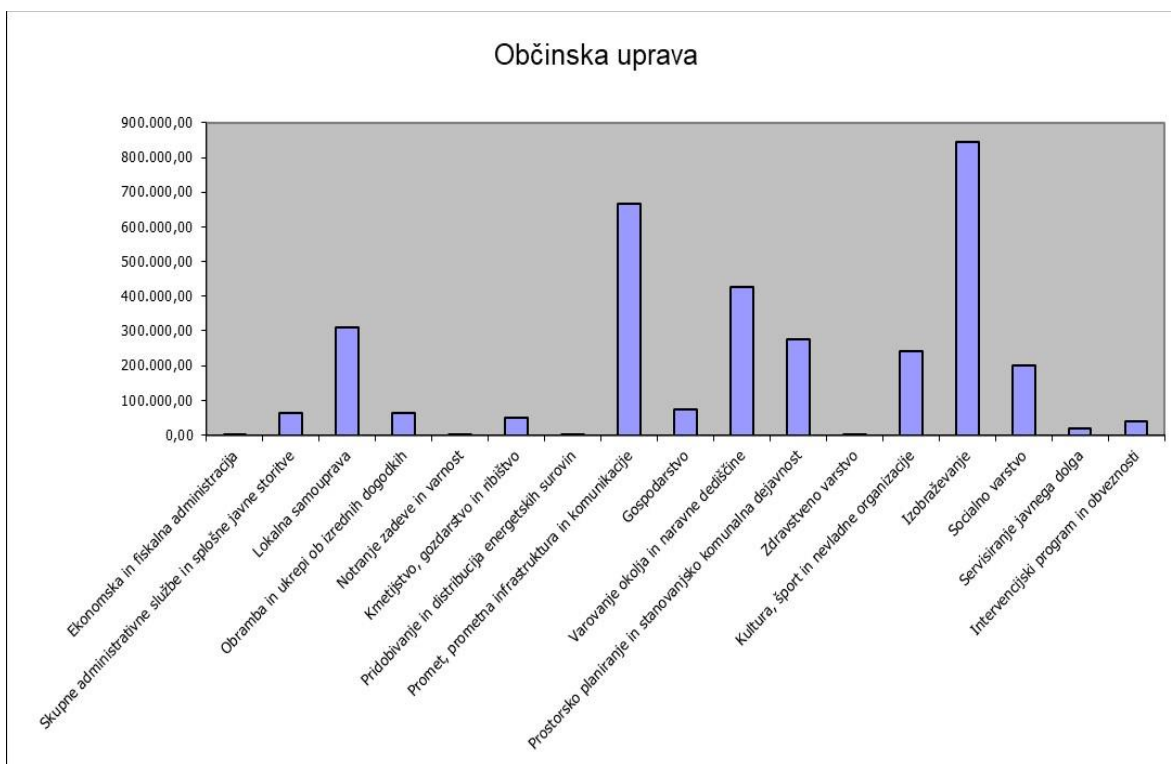
Vrsta odhodkov	Proračun 2023
40 Tekoči odhodki	892.282
41 Tekoči transferi	1.093.248
42 Investicijski odhodki	1.305.132
43 Investicijski transferi	92.000
Skupaj odhodki	3.382.661

Posebni del proračuna razvrsti odhodke najprej po posameznih proračunskih porabniki, ki neposredno in "zadnji v vrsti" odločajo o oziroma vodijo porabo (Občinski svet, Nadzorni odbor, Župan in Občinska uprava). Nadalje pa se odhodki razdelijo glede na program oziroma področja porabe (Ekonomska in fiskalna administracija, Skupne administrativne službe in splošne javne storitve, Lokalna samouprava, Obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih, Kmetijstvo in gozdarstvo, Promet in prometna infrastruktura ter komunikacije, Gospodarstvo, Varovanje okolja in naravne dediščine, Prostorsko planiranje in komunalna dejavnost, Zdravstvo, Kultura, šport in nevladne organizacije, Izobraževanje, Socialno varstvo ter na koncu še servisiranje dolga. Pregled tako tekočih kot investicijskih odhodkov na posameznem področju, primerjava med njimi in s preteklimi obdobji je razvidno iz sheme posebnega dela proračuna in iz obrazložitve. V letih 2022 izstopajo področja, ki predstavljajo pomemben del med sredstvi, ki jih občina namenja za izvajanje obveznih nalog (izobraževanje, upravni sistem itd). Med investicijami pa projekti s področja prostorskega planiranja in stanovanjske komunalne gradnje, kamor sodi tudi vodooskrbna infrastruktura ter promet oz. prometna infrastruktura.

Tabela porabe po programih (posebni del)

Občinski svet	26.470,00
Politični sistem	13.300,00
Skupne administrativne službe in splošn	13.170,00
Nadzorni odbor	1.650,00
Ekonomska in fiskalna administracija	1.650,00
Župan	74.557,00
Politični sistem	66.557,00
Skupne administrativne službe in splošn	8.000,00
Občinska uprava	3.279.985,00
Ekonomska in fiskalna administracija	1.925,00
Skupne administrativne službe in splošn	63.360,00
Lokalna samouprava	308.654,00
Obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih	63.200,00
Notranje zadeve in varnost	500,00
Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo	50.770,00
Pridobivanje in distribucija energetskega s	820,00
Promet, prometna infrastruktura in komu	666.854,00
Gospodarstvo	73.250,00
Varovanje okolja in naravne dediščine	425.513,00
Prostorsko planiranje in stanovanjsko ko	277.374,00
Zdravstveno varstvo	3.225,00
Kultura, šport in nevladne organizacije	242.400,00
Izobraževanje	845.258,00
Socialno varstvo	199.382,00
Servisiranje javnega dolga	19.500,00
Intervencijski program in obveznosti	38.000,00
SKUPAJ	3.382.661,00

Načrt razvojnih programov vključuje preko 100 projektov investicijske narave. Nekateri se permanentno izvajajo, saj predstavljajo trajno investicijsko aktivnost občine (sredstva za vzdrževanje, opremljanje oziroma pridobivanje premoženja občine), nekateri pa predstavljajo enkratni (eno – več letni) projekt, ki nato preda v uporabo. Nabor rojektov je veliko z možnostjo spreminjanja in dopolnjevanja. Le del projektov se realizira po načrtovani časovni dinamiki, ostali se prelongirajo v naslednja proračunska obdobja ali se (začasno) zamrznejo ali celo izbrišejo, če niso več aktualni. Kakšna je usoda posameznega projekta se določi glede na prioriteto in glede na finančni okvir. Prioriteta se določi po naslednjih kriterijih: 1. po nujnosti izvedbe za delovanje javnega sistema oziroma ogroženosti ter koliko je v lokalnem javnem interesu (urgentno ali zelo nujno, nujno, manj nujno, nenujno); 2. po zrelosti projekta (projekt je že v teku, projekt ima potrebno dokumentacijo in dovoljenja, projekt je še v pripravi, projekt je šele kot ideja); 3. po (trenutni) možnosti črpanja dodatnih sredstev iz evropskega in državnega proračuna (projekt z možnostjo, z malo možnostmi, brez možnosti); 4. po višini stroškov in zahtevnostjo izvedbe (zelo obsežen, velik in zahteven projekt, obsežen, velik in zahteven projekt, manj obsežen, velik in zahteven projekt). Dodatni kriteriji so tudi alokacija oziroma razpršenost investiranja, nasprotno pa tudi pomembnost oziroma učinek projekta na celotno občino, sorazmernost vloženih sredstev na učinek in možnost preložitve izvedbe v naslednja obdobja brez oprejemljive škode. Glede na navedeno se je uvrščajo posamezni projekti v tekoče proračune.

NRP za leto 2023 nadaljuje usmeritev prednosti lokalni infrastrukturi. Investicije s tega področja predstavljajo glavnino (Kanalizacija Sodražica II. faza, Vrtina Gora, investicijsko vzdrževanje lokalnih vodovodov, Obnova državne ceste in ureditev

pločnikov v Žimaricah, Obnova občinske ceste Vagovka Kržeti, Pešpot Sodražica – Žimarice itd), dobršen del ostalega dela NRP pa predstavljajo sredstva za obnove obstoječe infrastrukture in objektov ter manjših projektov na področju infrastrukture. Del sredstev se namenja pripravi projektnih dokumentacij in drugim stroškom za izvedbo načrtovanih projektov. Nekatero projekte z drugih področij se prelongira v naslednja proračunska obdobja v skladu s proračunskimi zmoglostmi in pričakovanji dodatnih podpornih oz. sofinancerskih sredstev iz EU skladov.

Tabela 10 pomembnejših investicijskih projektov (povzetek iz NRP):

1.	Kanalizacija Sodražica II. faza Zamostec	323.392
2.	Rekonstrukcija občinske ceste Vagovka – Kržeti	150.000
3.	Širitev vrtca in OŠ ter športnih površin (več projektov)	75.000
4.	Obnova državne ceste in pločnikov v Žimaricah	91.015
5.	Kanalizacija Sodražica III. faza (krožišče Vinice)	58.450
6.	Vrtina Gora	52.500
7.	Obnova ceste Podklanec – Zavrata	76.618
8.	Enota DSO Sodražica- projektna dokumentacija	34.282
9.	Strategija razvoja občine	18.200
10.	Obnova pokopališkega kompleksa Sodražica - projektna dokumentacija	10.000

Zadolževanje. Občina Sodražica se v letu 2023 načrtuje dodatno zadolžiti pri poslovnih bankah v višini do **300.000** evrov za izvedbo investicijskega programa zlasti projekta Obnova občinske ceste Vagovka Kržeti, Kanalizacije Sodražica II. faza in nakup nepremičnine za izvedbo projekta Širitev vrtca in šole.

Občina predvideva odplačati obveznosti iz preteklih let v višini 133.265 evrov sredstev. Največji možni obseg zadolžitve (glavnica in obresti skupaj) v letu 2023 za Občino Sodražica pa je 278.296 evrov

PREDLOG ODLOČITVE

Predlog sklepa Po obravnavi predlagam Občinskemu svetu, da sprejme sklepa, da je predlog proračuna oz. odloka o proračunu Občine Sodražica za leto 2023 primeren za nadaljnjo obravnavo in, da se ga poda v javno obravnavo.

Župan Občine Sodražica
mag. Blaž Milavec l.r.